

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **Ing. arch. M. N.**, zast. JUDr. Petrem Schlesingerem, advokátem se sídlem Bratčice 137, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 4. 2021, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2023, č. j. 34 Ad 6/2021-67,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 1.573 Kč, k rukám jejího zástupce JUDr. Petra Schlesingera, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 14. 4. 2016, č. j. X (dále jen „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“), přiznala žalobkyni starobní důchod podle § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), ve výši 6.521 Kč měsíčně.

[2] Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně brojila žalobkyně námitkami. Tvrdila, že žalovaná nezohlednila ve vyměřovacím základu období let 1985 až 1990, kdy byla zaměstnána u INGSTAV Brno, s.p., resp. později INGSERVIS Brno, s.p. (dále jen „INGSTAV Brno“ a „INGSERVIS Brno“) a tuto dobu posoudila jako vyloučenou podle § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná však rozhodnutím ze dne 9. 12. 2016, č. j. X (dále také jen „rozhodnutí ze dne 9. 12. 2016“), námitky žalobkyně zamítla a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila.

[3] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) zrušil rozhodnutí žalované ze dne 9. 12. 2016 rozsudkem ze dne 25. 9. 2020, č. j. 34 Ad 2/2017-79 (dále jen „zrušující rozsudek“), a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že zjištěné skutkové okolnosti případu (vyplývající ze správního spisu a doplněné v rámci dokazování provedeného krajským soudem) nasvědčovaly tomu, že žalobkyně byla v období od 23. 1. 1985 až 31. 12. 1990 (dále také jen „rozhodné období“) zaměstnána a pobírala mzdu. Závěry žalované týkající se zaměstnání žalobkyně v rozhodném období, zejména ohledně výše vyměřovacích základů v něm, proto nebylo možno považovat za úplné a správně zjištěné. Krajský soud tudíž dovodil, že rozhodnutí ze dne 9. 12. 2016 je jednak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a také, že skutkový stav, z něž žalovaná při rozhodování vycházela, nebyl dostatečně zjištěn a vyžaduje zásadní doplnění. Krajský soud měl za to, že u žalobkyně přichází v úvahu možnost stanovení výše vyměřovacích základů v rozhodném období na základě doplnění dokazování, zejména z výpovědí svědků (jejích spolupracovníků) a jiných záznamů o průběhu pracovního poměru žalobkyně. Uzavřel, že žalovaná při zjišťování skutkového stavu nezohlednila postup výhodnější pro žalobkyni coby pojištěnce.

[4] Žalovaná se proti zrušujícímu rozsudku bránila kasační stížností, kterou Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 1. 2. 2022, č. j. 1 Ads 452/2020-32 (dále také jen „rozsudek prvního senátu“), zamítl. Přisvědčil závěrům krajského soudu a vyslovil, že pro účely stanovení vyměřovacích základů žalobkyně v rozhodném období nebyly jasné pouze její případné pracovní neschopnosti, popř. ošetřování člena rodiny a eventuální pobírání dávek nemocenského pojištění. Žalobkyně přitom v řízení o žalobě navrhovala provedení svědeckých výpovědí jejích nejbližších spolupracovníků ze společností INGSTAV Brno, resp. INGSERVIS Brno. Těmito výpověďmi by bylo možné zjistit bližší okolnosti o průběhu pracovního poměru žalobkyně u těchto zaměstnavatelů. Jelikož zjištěné skutkové okolnosti podle Nejvyššího správního soudu nasvědčovaly tomu, že žalobkyně byla v rozhodné době zaměstnána a pobírala mzdu, nebylo možné považovat závěry žalované za úplné a správně zjištěné, pokud se ani nepokusila postavit najisto alespoň minimální výši vyměřovacího základu žalobkyně za rozhodné období.

[5] Žalovaná následně v dalším řízení v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) opět zamítl námitky žalobkyně a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila. Poukázala na žalobkyní předložená čestná prohlášení dvou bývalých spolupracovníků, J. S. a Bc. S. K., z nichž vyplývá, že byly zaměstnány na odlišných pracovních pozicích než žalobkyně. Dodala, že čestná prohlášení svědků a žadatele o důchod nemohou sloužit jako důkazní prostředky ke stanovení výše vyměřovacích základů tohoto žadatele. Takovým důkazem podle žalované nemohou být ani platové výměry žadatele, neboť ani z nich nelze vyčíst podrobnosti o průběhu pracovního poměru. Jelikož se ani dodatečným šetřením nepodařilo výši vyměřovacích základů za rozhodné období zjistit, dospěla žalovaná opět k závěru o tom, že rozhodné období je dobou vyloučenou.

II.

[6] Žalobkyně proti napadenému rozhodnutí brojila další žalobou u krajského soudu, který rozsudkem ze dne 28. 4. 2023, č. j. 34 Ad 6/2021-67 (dále jen „napadený rozsudek“), opět zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

pokračování

[7] Krajský soud nejprve obsáhle zrekapituloval dosavadního průběh řízení nejen před správními orgány, ale i před správními soudy a zopakoval též závěry obsažené ve zrušujícím rozsudku i v navazujícím rozsudku prvního senátu NSS. Uzavřel, že žalovaná nerespektovala závazný právní názor v nich vyslovený, tudíž napadené rozhodnutí je nejen nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, ale vychází i z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, který vyžaduje zásadní doplnění.

[8] Krajský soud dovodil, že je stále sporné, zda byl řádně zjištěn skutkový stav a zda lze postavit najisto alespoň minimální výši vyměřovacích základů žalobkyně v rozhodném období. Upozornil, že v projednávané věci nejsou k dispozici evidenční listy důchodového pojištění (dříve evidenční listy důchodového zabezpečení; dále jen „evidenční listy“) za rozhodné období, není však vyloučeno užít i jiné důkazní prostředky vyplývající z § 51 správního řádu k prokázání vyměřovacích základů, jak plyne mimo jiné z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2013, č. j. 4 Ads 28/2013-22, či ze dne 25. 10. 2017, č. j. 10 Ads 59/2016-17. Takovými důkazy mohou být například mzdové listy. Krajský soud shrnul, že lze-li postavit najisto alespoň minimální výši vyměřovacího základu za příslušný kalendářní rok a pro žadatele je takový postup výhodnější, pak není důvod pro vyloučení veškeré doby pojištění jím získané v daném roce.

[9] Krajský soud zopakoval závěry vyslovené již ve zrušujícím rozsudku a s ohledem na jím doplněné dokazování (v podrobnostech viz přehled provedených důkazů v odst. 52. napadeného rozsudku a jejich hodnocení zejména v odst. 68. napadeného rozsudku) poukázal na to, že v případě žalobkyně je zřejmá existence i průběh pracovního poměru v rozhodném období. Žalobkyně plnila své pracovní povinnosti, nijak zvlášť nepobývala v neschopnosti z důvodu nemoci a za vykonanou práci pobírala stanovenou mzdu, z níž byly prováděny odvody na sociální zabezpečení. Doplnil, že do roku 1990 měli zaměstnanci na podobných pozicích, byť u různých organizací, naprosto stejné mzdy v očekávatelné výši. Podle platových výměrů se mzda žalobkyně v průběhu let nesnížila, nýbrž každým rokem rostla. Mateřskou dovolenou absolvovala před rozhodným obdobím. V daném případě tak zůstávají nejasnými pouze její případné pracovní neschopnosti, popř. ošetřování člena rodiny a eventuální pobírání dávek nemocenského pojištění v rozhodném období. Přes závěry obsažené ve zrušujícím rozsudku (jímž přisvědčil i Nejvyšší správní soud) ohledně potřeby doplnit dokazování za účelem stanovení alespoň minimální vyměřovací základů za rozhodné období žalovaná skutkový stav věci takto nedoplnila a nevzala v úvahu ani důkazy provedené soudem v řízení předcházejícím vydání zrušujícího rozsudku a tyto ani nijak blíže nezhodnotila.

[10] Žalobkyně nadto poskytla žalované v roce 2020 dvě čestná prohlášení svých spolupracovníků, avšak žalovaná k nim v dalším řízení a v napadeném rozhodnutí v rozporu se závazným právním názorem krajského soudu nepřihlédla a neprovedla důkaz výsledkem svědků - nejblíže spolupracovníků žalobkyně, pomocí nichž bylo možno dosavadní nejasnosti ohledně vyměřovacích základů odstranit. Čestná prohlášení spolupracovníků žalobkyně přitom mohla žalovaná využít jako podklad k provedení jejich svědeckých výsledků. Podle krajského soudu nelze akceptovat, že k těmto listinám nepřihlédla, pouze

krátce uvedla, že uvedené osoby byly zaměstnány na jiných pracovních pozicích než žalobkyně. V úvahu přicházely i výsledky dalších spolupracovníků žalobkyně jako svědků – Ing. I. Z., Ing. S. či Ing. H. S.. Krajský soud potvrdil již ve zrušujícím rozsudku vyslovený závěr, že na základě doplnění dokazování lze zjistit další detaily o průběhu pracovního poměru žalobkyně směřující ke zjištění alespoň minimální výše vyměřovacích základů v rozhodném období. Krajský soud k nutnosti doplnění dokazování žalovanou uvedl i to, že není vyloučeno, aby poté, co budou svědkyně - spolupracovnice žalobkyně (či další svědci) vyslechnuty, žalobkyně prohlásila (po souhlasu konkrétní svědkyně), že měla shodné hrubé výdělky a na základě toho (ve spojení s dalšími důkazy) by mohlo dojít k rekonstrukci evidenčních listů žalobkyně za rozhodné období.

[11] Krajský soud poukázal i na to, že nelze přehlížet, že dokazování se mělo vztahovat k dobám pojištění a vyměřovacím základům, které žalobkyně získala za účinnosti předchozí právní úpravy. Přitom rozhodné období spadá do doby předrevoluční a z části do doby těsně po revoluci, což představuje problémy při dohledávání mzdových či jiných dokladů o zaměstnání žadatelů, a to i přesto, že zaměstnavatelé byli povinni pod sankcí pokuty doklady uchovávat a v případě svého zániku zajistit jejich úschovu. Podle krajského soudu je těžko vysvětlitelné i to, že ani žalovaná nemá žádné podklady o pracovním poměru a vyměřovacích základech žalobkyně v rozhodném období a došlo k úplné ztrátě potřebných dokumentů, za což však nemůže nést odpovědnost právě žalobkyně.

III.

[12] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) nyní proti rozsudku krajského soudu brojí kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[13] Stěžovatelka vyvrací závěry krajského soudu a namítá, že je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro jeho vnitřní rozpornost. Poukazuje na to, že v napadeném rozhodnutí respektovala závazný právní názor krajského soudu obsažený ve zrušujícím rozsudku. Jelikož vyměřovací základy žalobkyně v rozhodném období nebyly prokázány ani doplňujícím šetřením, námitky žalobkyně zamítla a potvrdila rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Stěžovatelka upozorňuje na to, že ji krajský soud ve zrušujícím rozsudku nezavázal stanovit alespoň minimální výši vyměřovacích základů žalobkyně na základě evidenčních listů některé její spolupracovnice. Takový postup je nadto zcela nemyslitelný a v rozporu nejen s platnou právní úpravou, ale i dosavadní judikaturou. Pokud uvedené krajský soud požadoval, měl tento postup řádně ve zrušujícím rozsudku odůvodnit a vypořádat se s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu k této otázce.

[14] Stěžovatelka poukazuje na to, že v napadeném rozhodnutí dostala právním závěrům vyplývajícím z judikatury Nejvyššího správního soudu; ty naopak nerespektoval krajský soud. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2010, č. j. 3 Ads 78/2010-98, vyplývá, že k prokázání vyměřovacích základů nelze použít tytéž podpůrné důkazní prostředky jako k prokázání samotné doby pojištění, tzn. čestné prohlášení dvou svědků a žadatele o důchod. Rovněž platové výměry a další doklady o vyměření mzdy či jiné doklady o průběhu pracovního poměru nejsou dostatečně podrobným zdrojem informací k určení

pokračování

vyměřovacích základů, neboť nezaznamenávají příjem zaměstnance za každý jednotlivý měsíc. Na tento rozsudek navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 7. 2013, č. j. 4 Ads 28/2013-22, o který krajský soud opřel své závěry. Avšak krajský soud z něj aplikoval pouze právní větu, aniž by se seznámil i s důvody tohoto rozsudku. Nejvyšší správní soud v něm sice připustil, že minimální výši vyměřovacího základu lze zjistit i jiným dokazováním než jen z evidenčních listů, avšak v uvedeném případě podkladem pro stanovení minimální výše vyměřovacího základu byl mzdový list samotného žadatele z období následujícího období, o které se jednalo. Tedy podkladem pro vyhotovení evidenčního listu nebyl evidenční list spolupracovníka žadatele, nýbrž samotného žadatele z jiného období. V posledně uvedeném rozsudku nadto Nejvyšší správní soud již možnost stanovení vyměřovacích základů na základě využití hrubých výdělků spoluzaměstnankyně, která vykonávala stejnou práci jako žadatel o důchod, odmítl. Stěžovatelka opakuje, že výsledky svědků vyměřovací základ žalobkyně stanovit nelze. Čestná prohlášení navrhovaných svědků, která žalobkyně předložila po zrušujícím rozsudku, jsou způsobilá prokázat pouze dobu zaměstnání, která není sporná, nikoliv výši vyměřovacích základů. Provedení výsledků svědků proto považuje stěžovatelka za rozporné se zásadou hospodárnosti řízení. Závěry krajského soudu jsou tudíž nesrozumitelné a nezákonné, neboť vycházejí z judikatury, která je s nimi v rozporu.

[15] Stěžovatelka poukazuje i na to, že výsledná výše starobního důchodu žalobkyně byla ovlivněna rovněž tím, že od roku 1991 vykonávala výdělečnou činnost jako osoba samostatně výdělečně činná. Při stanovení starobního důchodu tedy stěžovatelka vycházela také z výše vyměřovacích základů za dobu jejího působení jako osoby samostatně výdělečně činné, zatímco rozhodné období posoudila jako vyloučenou dobu pro nemožnost zjistit vyměřovací základy.

[16] K výtce krajského soudu, že stěžovatelka nerespektovala závazný právní názor vyplývající z rozsudku prvního senátu, stěžovatelka doplňuje, že napadené rozhodnutí vydala dříve. Jelikož neměla možnost se proti tomuto rozsudku bránit, uplatňuje v kasační stížnosti argumentaci proti závěrům v něm vysloveným. Zdůrazňuje, že nemůže k jednotlivým pojištěncům přistupovat odlišně. Vyměřovací základ musí být stanoven z listin, které byly podkladem pro vyhotovení evidenčního listu, nikoliv z výsledků svědků. Pokud prvním senát ve svém rozsudku dovedl opak, měl věc předložit rozšířenému senátu k posouzení.

[17] Stěžovatelka dále poukazuje na princip vázanosti správního orgánu vlastní správní praxí, který ji zavazuje dodržovat určité zásady a povinnosti, a to i při provádění důchodového pojištění. Jelikož povinnosti za zaměstnavatele podle § 6 odst. 4 písm. u) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení plní okresní správa sociálního zabezpečení, je takovou povinností i vyhotovení evidenčního listu a případná rekonstrukce náhradního evidenčního listu. Při takovém postupu musí postupovat u všech pojištěnců stejně a bez rozdílů. I proto nelze v případě žalobkyně vyměřovací základ za rozhodné období stanovit tak, jak vyžaduje krajský soud. Dlouhodobá správní praxe žalované (souladná s judikaturou Nejvyššího správního soudu) to neumožňuje za situace, kdy nejsou k dispozici mzdové listy, ani potvrzení o náhradních dobách pojištění. Ani zápočtové listy,

kterými žalobkyně v dané věci disponuje, nejsou dostatečnými podklady pro stanovení vyměřovacích základů.

[18] Závěrem kasační stížnosti stěžovatelka jednak vyslovuje obecný nesouhlas s tím, že krajský soud shledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, a odkazuje na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu k této problematice. Pokud pak krajský soud zrušil napadené rozhodnutí též z důvodu potřeby provedení rozsáhlého dokazování za účelem zásadního doplnění skutkového stavu, má za to, že tomu tak v daném případě není. Již v napadeném rozhodnutí stěžovatelka srozumitelně vysvětlila, které důkazy provedla a co je z nich možné ve vztahu k vyměřovacím základům zjistit. Uvedla přitom, že svědkyně, jejichž čestná prohlášení žalobkyně předložila, byly zaměstnány na odlišných pracovních pozicích než žalobkyně. Krajský soud přesto dovodil, že neprovedení jejich výslechů stěžovatelka dostatečně nezdůvodnila. Z logiky věci však vyplývá, že ani osoby s fenomenální pamětí nemohou mít povědomí o přesných údajích týkajících se průběhu pracovního poměru spolupracující osoby (žalobkyně) z doby před třiceti lety. Veškeré okolnosti, které si svědkyně vzpomněly, již nepochybně uvedly ve svých čestných prohlášeních. I když krajský soud na základě již provedeného dokazování dovodil jakési indicie, které by mohly vést k rekonstrukci vyměřovacích základů za rozhodné období, další postup, jímž by měla stěžovatelka v řízení v tomto směru pokračovat, jí není z napadeného rozsudku zřejmý. Navíc krajský soud ve zrušujícím rozsudku nezavázal stěžovatelku k povinnosti provést výslechy svědkyň, toto dokazování uvedl jako možnost. Stěžovatelce tak není zřejmé, zda má dodržovat zákon, judikaturu Nejvyššího správního soudu a spolehlivě zjistit skutkový stav věci, nebo vyměřovací základ žalobkyně stanovit *ad hoc* a vybočit ze zákonného rámce. Pokud by měla takto vybočit, pak z napadeného rozsudku není ani jasné, jakým konkrétním způsobem.

IV.

[19] Žalobkyně se ve svém vyjádření ztotožňuje se závěry krajského soudu a navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout. Nesouhlasí s kasačními námitkami týkajícími se nedodržení judikatury Nejvyššího správního soudu ze strany krajského soudu. Uvádí, že stěžovatelka vědomě, záměrně a nezákonně postupuje v rozporu s § 78 odst. 5 s. ř. s., nerespektuje závěry obsažené ve zrušujícím rozsudku a s vydáním napadeného rozhodnutí nevyčkala do doby vydání rozsudku prvního senátu. V rozporu s § 78 odst. 6 s. ř. s. nezahrnula jako podklady pro vydání napadeného rozhodnutí důkazy provedené v řízení o žalobě v době před vydáním zrušujícího rozsudku, konkrétně zápočet let pro dávky v nemoci národního pojištění ze dne 23. 3. 1989, z něhož je patrné, že žalobkyně odpracovala 4 roky a 343 dnů, tedy že jako pojištěnec pracovala každý měsíc a nečerpala neplacené volno. Ve spojení s dalšími důkazy a výslechy navrhovaných svědků by pak bylo podle žalobkyně možné stanovit její minimální vyměřovací základ za rozhodné období.

V.

[20] V řízení o žalobě rozhodoval v souladu s § 31 odst. 2 s. ř. s. specializovaný samosoudce. Nejvyšší správní soud se proto nejprve zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně

pokračování

přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou.

[21] K problematice vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, v němž neurčitý právní pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele* vyložil. Přijatelností kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabývá i v situacích, kdy je stěžovatelem žalovaný správní orgán (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2016, č. j. 2 Azs 56/2016-85, či ze dne 29. 11. 2016, č. j. 7 Azs 231/2016-55). Konkrétně v rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, Nejvyšší správní soud uvedl, že kasační stížnost podanou žalovaným správním orgánem lze považovat za přijatelnou, „*pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu. Přijatelnost by byla konstatována bez ohledu na to, že by takovým pochybením krajský soud zásadně nemohl zasáhnout do hmotně-právního postavení stěžovatele.*“

[22] Stěžovatelka v kasační stížnosti k její přijatelnosti uvádí, že krajský soud je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, konkrétně s rozsudky ze dne 27. 10. 2010, č. j. 3 Ads 78/2010-93, ze dne 8. 7. 2011, č. j. 3 Ads 47/2011-74 a ze dne 11. 7. 2013, č. j. 4 Ads 28/2013-22, dlouhodobou správní praxí stěžovatelky a též v rozporu se zákonem, pokud jde o požadavek na provedení rekonstrukce vyměřovacích základů způsobem, který zákon ani judikatura neumožňuje. V souzené věci nelze uvedená pochybení krajského soudu *prima facie* vyloučit, a proto Nejvyšší správní soud přijal stěžovatelčinu kasační stížnost k meritornímu přezkumu. Kasační stížnost je tedy přijatelná.

[23] Nejvyšší správní soud následně posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[24] Kasační stížnost není důvodná.

[25] Nejvyšší správní soud se předně zabýval kasačním důvodem uvedeným v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Bylo by předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, pokud by řízení před krajským soudem bylo stíženo některou z vad podřaditelných pod uvedený kasační důvod. Jejich existence zpravidla vylučuje možnost věcného přezkumu a nadto se jedná o natolik závažné vady, že je k nim Nejvyšší správní soud povinen přihlížet z úřední povinnosti, tedy i tehdy, pokud je stěžovatel nenamítá (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.).

[26] Nejvyšší správní soud předně připomíná, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí spočívající v nesrozumitelnosti či nedostatku důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit samotný obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76). Takovými vadami však napadený rozsudek zjevně netrpí. Krajský soud výstižně popsal skutkový stav věci, stanoviska účastníků řízení, předeštlé relevantní a ucelené právní závěry, které také

dostatečně odůvodnil. Napadený rozsudek je srozumitelně a logicky odůvodněn a je z něho zřejmé, z jakých důvodů krajský soud posoudil žalobu jako důvodnou a proč námitkám v ní uplatněným přisvědčil.

[27] Stěžovatelka konkrétně namítá nesrozumitelnost napadeného rozsudku z důvodu jeho vnitřní rozpornosti v důsledku nesprávného použití závěrů vyplývajících z relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu a též proto, že krajský soud jasně neuvedl, jaký postup má stěžovatelka v dalším řízení dodržet. Uvedené výtky však nejsou důvodné.

[28] Krajský soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, že „[a]ktuálně není zcela jisté, zda vyměřovací základ žalobkyně za požadované roky nebylo možné zjistit na základě evidenčního listu důchodového pojištění (zabezpečení) v důsledku pochybení orgánu sociálního zabezpečení nebo bývalého zaměstnavatele žalobkyně INGSTAV Brno, s.p. či INGSERVIS Brno, s.p. Žalobkyně byla ve zkoumaných letech zaměstnankyní příslušného státního podniku, přičemž tento svůj pracovní poměr relevantními důkazy řádně doložila. Naopak je patrné, že její bývalý zaměstnavatel nesplnil své zákonné povinnosti a nevedl ve zkoumaných letech pro žalobkyni požadované evidenční listy, popř. je neodevzdával příslušným orgánům sociálního zabezpečení, anebo přímo pochybila správa sociálního zabezpečení, která řádně nezaevidovala příchozí evidenční listy od zaměstnavatele žalobkyně. Je tak odůvodněná případná možnost stanovení výše vyměřovacích základů na základě doplnění dokazování, výpovědí svědků a jiných záznamů o pracovním poměru žalobkyně, popř. dalších důkazních prostředků, přičemž by šlo o postup, kterým by nedošlo ke zkrácení výše starobního důchodu žalobkyně. Žalobkyni svědčí ústavou zaručené právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří.

33. Krajský soud tedy nepovažuje prozatím za správný závěr žalované o nemožnosti zjistit výši vyměřovacích základů žalobkyně za roky 1985 až 1990 a o nutnosti vyloučení veškeré doby pojištění získané v těchto letech pro účely stanovení osobního vyměřovacího základu žalobkyně. Přestože se nepodařilo ve věci rekonstruovat výši vyměřovacích základů žalobkyně, lze považovat za prokázané, že žalobkyně byla v předmětném období zaměstnána, a tedy i pojištěncem, za něhož bylo odvedeno pojistné. Jelikož zjištěné skutkové okolnosti nasvědčují tomu, že žalobkyně byla v rozhodné době zaměstnána a pobírala mzdu, nelze považovat závěry žalované za úplné a správně zjištěné. Napadené rozhodnutí tak shledal soud jednak nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.) a jednak shledal zjištěný skutkový stav za nedostatečný, jenž vyžaduje zásadní doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.]. (...).

35. V dalším postupu by měla žalovaná při zjišťování skutkového stavu preferovat postup výhodnější pro žalobkyni coby pojištěnce. Prokáže-li se provedeným dokazováním, že žalobkyně měla v zjišťovaném období vyměřovací základ v určité minimální výši, je v souladu s výše citovanými názory NSS vhodné započítat jej do vyměřovacího základu žalobkyně, není-li pro ni výhodnější tuto dobu vyloučit. Neprokáže-li se pak dostatečně konkrétní výše vyměřovacího základu žalobkyně za předmětné období, je zcela na místě aplikovat citované ust. § 16 odst. 4 písm. c) zdp a vyloučit tuto dobu ve výpočtu osobního vyměřovacího základu pojištěnce. “ (důraz přidán soudem)

[29] Nejvyšší správní soud následně v navazujícím rozsudku č. j. 1 Ads 452/2020-32 (byť vydaném až po vydání napadeného rozhodnutí), dospěl k závěru, že krajský soud nepochybil, když uzavřel, že „z pracovní smlouvy, dohody o rozvázání pracovního poměru,

pokračování

potvrzení o zápočtu let, výstupního listu, osobní karty zaměstnance, třech dodatků k pracovní smlouvě a šesti platových výměrů za každý rok rozhodné doby (tj. od 23. 1. 1985 do 31. 12. 1990) je jasná existence i průběh pracovního poměru žalobkyně v podniku INGSTAV, resp. INGSERVIS. Ze zápočtové listiny vyplývá, že žalobkyně byla v předmětném pracovním poměru, plnila své pracovní povinnosti, nijak zvlášť nepobývala v pracovní neschopnosti z důvodu nemoci a za vykonanou práci pobírala stanovený plat, z něhož byly zaměstnavatelem prováděny odvody na sociální zabezpečení. Z předkládaných platových výměrů také vyplývá, že mzda žalobkyně se v průběhu let nesnížila, nýbrž každým rokem rostla. Z osobního listu důchodového pojištění je také zřejmé, že mateřskou dovolenou žalobkyně absolvovala ještě před nyní zkoumaným obdobím. Nejsou pouze jasné případné pracovní neschopnosti, popř. ošetřování člena rodiny a eventuální pobírání dávek nemocenského pojištění. Žalobkyně v řízení u krajského soudu k důkazu navrhovala provedení svědeckých výpovědí – jejích nejbližších spolupracovníků z INGSTAV či INGSERVIS. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že těmito výpověďmi by bylo možné zjistit bližší okolnosti o průběhu pracovního poměru žalobkyně u jmenovaných podniků. Jelikož zjištěné skutkové okolnosti nasvědčují tomu, že žalobkyně byla v rozhodné době zaměstnána a pobírala mzdu, nelze považovat závěry stěžovatelky za úplné a správně zjištěné, pokud se ani nepokusila postavit najisto aspoň minimální výši jejího vyměřovacího základu za příslušné kalendářní roky.“ (důraz přidán soudem). První senát v uvedeném rozsudku taktéž zopakoval závazný právní názor, který krajský soud vyslovil v odst. 35. zrušujícího rozsudku (viz citace výše v odst. [28] tohoto rozsudku).

[30] Z právě uvedeného vyplývá, že již ve zrušujícím rozsudku krajský soud zavázal stěžovatelku k doplnění dokazování, a nastínil, kterými důkazy lze doplnění dokazování provést (výpovědi svědků či jinými záznamy o pracovním poměru žalobkyně, které se měla pokusit dále dohledat), a teprve pokud by z tohoto dalšího dokazování nebylo možno zjistit konkrétní výši vyměřovacích základů žalobkyně v rozhodném období, aby aplikoval § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění a rozhodnou dobu posoudil jako vyloučenou dobu, bude-li to pro žalobkyni výhodnější. Jak uvedeno, tyto závěry krajského soudu jako správné potvrdil i rozsudek prvního senátu, a byly tudíž pro stěžovatelku závazné nehledě na to, že stěžovatelka napadené rozhodnutí vydala dříve (k závaznosti vysloveného právního názoru blíže viz odst. [39] a násl. tohoto rozsudku).

[31] Na vysloveném závazném právním názoru se ničeho nezměnilo ani po vydání napadeného rozsudku. V něm totiž krajský soud poukázal na to, že stěžovatelka v mezidobí (po vydání zrušujícího rozsudku) pouze znovu vyžádala doplnění informací od společnosti Docu Save, s.r.o., která měla evidovat osobní karty zaměstnanců společnosti INGSTAV Brno, resp. INGSERVIS Brno. Tímto postupem se snažila dohledat mzdové listy žalobkyně. Další dokazování neprovedla. Krajský soud zdůraznil, že již v řízení předcházejícím vydání napadeného rozsudku byla stěžovatelka povinna vyvinout další snahu ke zjištění pro posouzení věci významných skutečností [vyslechnout svědky, kteří podali čestná prohlášení a taktéž zohlednit obsah listin, které stěžovatelka předložila v řízení o žalobě v době před vydáním zrušujícího rozsudku, jimiž krajský soud provedl dokazování a které stěžovatelka vůbec nevzala v potaz - pracovní smlouvu z 16. 1. 1985, žádost o souhlas k přijetí do pracovního poměru ze dne 16. 1. 1985, popis pracovní činnosti ze dne 8. 1. 1985 a popisy pracovní funkce ze dne 9. 6. 1986 a 10. 12. 1986, dodatek č. 1 k pracovní smlouvě ze dne 1.

7. 1986, dodatek č. 2 k pracovní smlouvě ze dne 30. 12. 1986, dodatek č. 3 k pracovní smlouvě ze dne 1. 6. 1990, stanovení platu s účinností od 23. 1. 1985, 1. 5. 1985, 1. 7. 1986, 1. 1. 1987, 1. 1. 1988, 1. 4. 1989 a 1. 1. 1990, potvrzení ze dne 23. 1. 1985, dohodu o rozvázání pracovního poměru z 30. 11. 1990 a zápočet let pro dávky v nemoci národního pojištění ke dni 23. 3. 1989]. Právě v tom spatřoval nejen nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, ale i nerespektování závazného právního názoru obsaženého již ve zrušujícím rozsudku. Nově pak uložil stěžovatelce vyjít i ze skutkových zjištění, která sám učinil na základě jím doplněného dokazování listinami předloženými žalobkyní (v podrobnostech viz odst. 52. napadeného rozsudku). Měl totiž za to, že v daném případě žalobkyni nelze přičítat k tíži, že chybějí evidenční listy svědčící o vyměřovacích základech za rozhodné období, jelikož tento stav je důsledkem pochybení jejich bývalých zaměstnavatelů, potažmo také samotné stěžovatelky

[32] Tyto závěry krajského soudu týkající se potřeby dalšího dokazování měly taktéž oporu v judikatuře Nejvyššího správního soudu, na niž v napadeném rozsudku odkazoval, především pak v rozsudku č. j. 4 Ads 28/2013-22. Vyplývá z ní totiž, že lze-li vyměřovací základ zjistit i na základě jiných podkladů než pouze evidenčního listu, a pokud je takový postup výhodnější pro účastníka, pak není důvod aplikovat § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění o vyloučených dobách.

[33] Ačkoliv lze tedy přisvědčit stěžovatelce v tom, že z ustálené judikatury neplyne, že by vyměřovací základy žadatele bylo možno namísto z jeho evidenčních listů podpůrně zjistit na základě výslechů dvou svědků a žadatele, jak je tomu v případě doby pojištění, přesto to bez dalšího neznamená, že by za účelem stanovení vyměřovacích základů nebylo možno provést výslechy v úvahu přicházejících svědků, a pokusit se na základě nich ve spojení s dalšími relevantními důkazy zjistit takové skutečnosti, které by buď umožnily tento vyměřovací základ stanovit, nebo by z nich bylo alespoň možno usoudit na další zdroj pro tento účel relevantních skutečností pro stanovení vyměřovacích základů před tím, než stěžovatelka přistoupí k vyloučení určité doby pojištění podle § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Uvedené vyplývá i z opakovaně citovaného rozsudku č. j. 4 Ads 28/2013-22.

[34] Přestože tedy skutkový základ nynější věci a té posuzované v posledně zmíněném rozsudku byl odlišný v tom, že v odkazované věci byl k dispozici mzdový list účastníka z roku následujícího po přezkoumávaném období, a právě za pomoci něj bylo možno stanovit vyměřovací základ tohoto účastníka i v tomto období a v nynější věci dosud žádný mzdový list žalobkyně k dispozici není, jistě to neznamená, že závěry z rozsudku č. j. 4 Ads 28/2013-22 týkající se dokazování nemohl krajský soud zobecnit pro účely nyní souzené věci v tom směru, že stěžovatelka měla učinit další kroky ke zjištění okolností umožňujících stanovit vyměřovací základy žalobkyně. Krajský soud totiž současně uvedl, že pokud takové doplňující dokazování stěžovatelka učiní, a přesto stále nebude možné stanovit vyměřovací základy za rozhodné období alespoň v minimální výši, pak lze postupovat podle zmíněného § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění a rozhodné období posoudit jako dobu vyloučenou. Krajský soud tudíž relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, až na dále uvedenou výjimku, respektoval.

pokračování

[35] Dovodil-li totiž současně krajský soud i to, že není vyloučeno, aby stěžovatelka stanovila vyměřovací základy žalobkyně na základě evidenčních listů navržených svědkyň, spolupracovnic žalobkyně (J. S. a Bc. S. K.), za rozhodné období a po jejich souhlasu a za současného prohlášení žalobkyně o tom, že bere tyto jejich vyměřovací základy za své, pak takovému dílčímu závěru přisvědčit nelze. Platná právní úprava ani judikatura Nejvyššího správního soudu takový postup vůbec neumožňuje. Jinými slovy nelze dospět k závěru o určitém vyměřovacím základu žadatele na základě evidenčního listu a v něm obsažených údajů o vyměřovacím základě jiného pojištěnce, byť s ním úzce spolupracujícího. Jedinou výjimkou z právě uvedeného by snad mohla být situace, pokud by průběh rozhodného období takových osob byl naprosto identický (tj. včetně případných dnů ošetřování člena rodiny, pracovní neschopnosti či pobírání dávek nemocenského pojištění), což však lze s pravděpodobností blížící se jistotě vyloučit. V tomto ohledu je tudíž potřeba přisvědčit námitce stěžovatelky, že takový postup možný není, a je proto třeba korigovat dílčí závěr krajského soudu o tom, že by takto bylo možno ke stanovení alespoň minimálního vyměřovacího základu žalobkyně v nynějším případě dospět.

[36] To však, jak výše uvedeno, na druhou stranu nezabývá stěžovatelku povinností pokusit se zjistit vyměřovací základy žalobkyně za rozhodné období i jinak, než dosud učinila. Nejvyšší správní soud k tomu pro úplnost dodává, že krajský soud stěžovatelku nezavázal k přijetí určitého závěru, tedy k tomu, jak má rozhodnout, nýbrž k povinnosti doplnit dosavadní skutková zjištění, jež byla podkladem napadeného rozhodnutí, tyto skutečnosti v dalším rozhodnutí zhodnotit a rozhodnout způsobem, který bude pro žalobkyni výhodnější a svůj postup a přijaté závěry také řádně a dostatečně odůvodnit.

[37] Napadený rozsudek je tedy plně přezkoumatelný a nelze jej považovat za vnitřně rozporný ani rozporný s dosavadní judikaturou. Stěžovatelčin nesouhlas se závěry v něm obsaženými taktéž jeho nepřezkoumatelnost nezpůsobuje. Jelikož Nejvyšší správní soud nezjistil ani existenci vady řízení s vlivem na zákonnost napadeného rozsudku, shrnuje, že kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. není naplněn.

[38] Stěžovatelka dalšími námitkami rozporuje závěry, v nichž ji krajský soud v napadeném rozsudku zavázal k určitému dalšímu postupu ve správním řízení. Ani tyto výtky však Nejvyšší správní soud nepovažuje za opodstatněné.

[39] Podle § 78 odst. 5 s. ř. s., *právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.*

[40] Vázanost soudem vysloveným právním názorem je odrazem samotného kasačního principu, který ovládá nejen řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, ale následně i řízení o kasační stížnosti.

[41] Z dosavadní judikatury přitom vyplývá, že nerespektování závazného právního názoru vysloveného správním soudem ve zrušujícím rozsudku má za následek „*zrušení nového rozhodnutí správního úřadu pro nezákonnost bez dalšího*“ (viz rozsudek Vrchního

soudu v Praze ze dne 29. 5. 1998, sp. zn. 7 A 56/1997, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002-25), byť uvedená závaznost kasačního rozhodnutí soudu není zcela bezvýjimečná.

[42] Nejvyšší správní soud totiž ve své judikatuře připouští, že správní orgán je oprávněn se ve výjimečných případech odchýlit od zrušujícího rozsudku. V rozsudku ze dne 23. 9. 2004, č. j. 5 A 110/2002-25, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „[p]rávní názor soudu nelze ponížovat na pouhou ‚námitku‘ [...], o níž by správnímu orgánu bylo v dalším řízení umožněno uvážit, tj. kterou by žalovaný mohl i odmítnout, ale je třeba na něj nahlížet jako na pravidlo, jež je určujícím pro další kroky správního orgánu i pro úvahy, o něž bude správní orgán opírat závěrečné hodnocení zjištěných skutkových okolností. Prolomení povinnosti správního orgánu být vázán právním názorem soudu přichází v úvahu výjimečně, a to pouze tehdy, pokud v průběhu dalšího správního řízení po zrušení rozhodnutí správního orgánu byla učiněna nová skutková zjištění nebo pokud došlo ke změně právní úpravy, podle níž má být věc posuzována.“ (obdobně srov. i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2004, č. j. 2 Ads 16/2003-56). Nejvyšší správní soud připustil možnost odchýlení se od závazného právního názoru také v případě, že by tento právní názor v mezidobí (ke dni nového rozhodování žalovaného správního orgánu) překonala judikatura Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 31/2016-36).

[43] Citovanou judikaturu lze tedy shrnout tak, že § 78 odst. 5 s. ř. s. zavazuje správní orgán respektovat v jeho dalším řízení závazný právní názor soudu, pokud nepůjde o některý z výše uvedených výjimečných případů. Správní orgán totiž jinak má možnost proti zrušujícímu rozsudku krajského soudu podat kasační stížnost za tím účelem, aby Nejvyšší správní soud v něm vyslovený závazný právní názor přezkoumal a buď jej jako správný potvrdil, nebo popřel či korigoval. Pokud tak ale správní orgán neučiní, nebo není v řízení o jím podané kasační stížnosti úspěšný (jak tomu bylo v souzené věci) a zároveň se závazným právním názorem správního soudu neřídí, je to samo o sobě dostačujícím důvodem pro zrušení napadeného správního rozhodnutí.

[44] Jak již výše uvedeno, krajský soud závázal stěžovatelku k provedení dalšího dokazování za účelem zjištění vyměřovacího základu žalobkyně za rozhodné období již ve zrušujícím rozsudku. Proti tomu se sice stěžovatelka bránila kasační stížností, tu však svým rozsudkem první senát NSS zamítl a potvrdil uvedený závazný právní názor krajského soudu. Stěžovatelka jej však v napadeném rozhodnutí nerespektovala. Pouze v němž uvedla, že svědkyně S. a Bc. K., jejichž čestná prohlášení předložila žalobkyně, byly zaměstnány na odlišných pracovních pozicích, obsah těchto čestných prohlášení dále nikterak nehodnotila a jejich v úvahu přicházející výsledky neprovedla. Krajskému soudu, který je sám vázán svojí vlastní předchozí judikaturou (shodně jako Nejvyšší správní soud), tudíž nezbylo než v napadeném rozsudku svůj závazný právní názor zopakovat, resp. jej s ohledem na další jím doplněné dokazování (a to mj. listinami, jež byly obsahem správního spisu, které však stěžovatelka zhodnotila v podstatě pouze všeobecným závěrem o tom, že rozhodné skutečnosti z nich neplynou), dále upřesnit a doplnit. Jinými slovy setrvat na závěrech již dříve vyslovených. Ani Nejvyšší správní soud nyní nemá jakoukoliv možnost dříve

pokračování

vyslovený závazný právní názor obsažený v rozsudku prvního senátu revidovat za situace, kdy je zřejmé, že stěžovatelka jej v napadeném rozhodnutí nerespektovala.

[45] Stěžovatelka přitom uvedený závazný právní názor rozporuje námitkou, že nelze užít vyměřovací základ spolupracovnice žalobkyně pro stanovení vyměřovacího základu samotné žalobkyně, a proto provedení výslechů svědkyň (konkrétně právě osob spolupracujících v rozhodném období se žalobkyní) považuje za nadbytečné a nepotřebné; nebude z něj možno zjistit žádné nové dosud neznámé skutečnosti nad rámec již předložených čestných prohlášení svědkyň. K otázce možnosti využití evidenčních listů jiných pojišťenců pro stanovení vyměřovacích základů žalobkyně se již Nejvyšší správní soud vyjádřil v odst. [35] tohoto rozsudku. Takový postup není možný. To však nevylučuje možnost tyto (nebo i jiné) svědky vyslechnout. Stěžovatelka totiž nemůže bez provedení těchto důkazů dovozovat, jaké skutečnosti by z nich mohly vyplynout a zda by mohly věci jakkoliv prospět. Takové hodnocení lze provést teprve poté, co důkazy provede a zhodnotí, a to nejen jednotlivě, ale i ve spojení s dalšími, jež již má k dispozici či ještě obstará.

[46] Ostatně z § 52 správního řádu plyne správním orgánům povinnost vždy provést důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci. V daném případě nelze předem zcela vyloučit, že z výpovědí svědkyň mohou vyplynout skutečnosti, které povedou k možnosti zjistit další pro věc podstatné skutečnosti z dalších zdrojů ve prospěch stanovení vyměřovacích základů žalobkyně za rozhodné období. Výsledky tohoto svědeckého dokazování tak nelze vůbec předjímat a stavět je na roveň obsahu již podaných čestných prohlášení těchto svědkyň (které jsou svojí povahou listinným důkazem a nadto nepochybně co do obsahu mnohonásobně méně vypovídajícím než samotná výpověď svědka). Nelze tudíž předem dovozovat ani to, že žádné další pro věc relevantní skutečnosti nad rámec toho, co je již obsaženo v čestných prohlášeních potenciálních svědkyň, nelze zjistit.

[47] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud dodává, že provedení výslechů svědků krajský soud nepovažoval za jediný možný postup, nýbrž potřebu tohoto dokazování dovodil za předpokladu, že nebudou dohledány další doklady, kterými by mohly disponovat např. orgány finanční správy nebo orgány nemocenského pojištění a které by poskytovaly podklad pro zjištění vyměřovacích základů žalobkyně za rozhodné období. Byť takovými podklady dosud nedisponuje stěžovatelka, neznamená to *a priori*, že vůbec neexistují a že jimi nemůže disponovat některý jiný orgán veřejné správy. Krajský soud přitom v napadeném rozsudku zdůraznil, že pro věc podstatná skutková zjištění lze učinit nikoliv jen na základě některých izolovaných důkazů či podkladů rozhodnutí, nýbrž jejich posouzením v uceleném komplexu, tedy v jejich vzájemné souvislosti. Měl tedy za to, že další obstarané podklady by ve spojení s těmi dostupnými a/nebo ve spojení s výslechy svědků mohly být způsobilé ke stanovení vyměřovacích základů v rozhodném období alespoň v minimální výši.

[48] Uvedené závěry krajského soudu, pro stěžovatelku závazné, přitom nepovedou k tomu, že by stěžovatelka činila při rozhodování rozdíl mezi jednotlivými pojišťenci, jak tato také namítá. Pokud je v konkrétním případě důkazně náročnější zjistit skutečnosti potřebné pro rozhodnutí, neznamená to, že má stěžovatelka na takové dokazování

rezignovat či tzv. ustrnout na půl cesty a nepokusit se další pro věc podstatné skutečnosti zjistit jen proto, že v jiných případech takto nepostupuje, protože to není třeba. Ze skutkových okolností nynějšího případu je nepochybné, že se žalobkyně, nikoliv však vlastní vinou a pochybením, ocitla ve složité situaci, která poměrně zásadně ovlivňuje její hmotné zabezpečení ve stáří. Právě proto by stěžovatelka měla učinit všechny nezbytné a v úvahu přicházející kroky, pomocí nichž by bylo možno zjistit všechny pro rozhodnutí podstatné skutečnosti bez důvodných pochybností, nikoliv je předem odmítnout a zjednodušeně vycházet z toho, že potenciální výsledky svědků a další, zejména žalobkyní obstarané, důkazy, nemohou být ku prospěchu dalším skutkovým zjištěním, zejména pro zjištění vyměřovacích základů v rozhodném období.

[49] Krajský soud se tedy nedopustil ani pochybení v právním posouzení věci, neboť v důsledku nerespektování závazného právního názoru krajského soudu vysloveného ve zrušujícím rozsudku (potvrzeném rozsudkem prvního senátu) dosud nebyl zjištěn skutkový stav věci v rozsahu potřebném k rozhodnutí a je potřeba jeho doplnění dalším dokazováním. Ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 a) s. ř. s. proto není naplněn.

VI.

[50] Kasační stížnost není pro výše uvedené důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. V dalším řízení je stěžovatelka vázána právním názorem vysloveným v napadeném rozsudku, dílem korigovaným tímto rozsudkem (viz odst. [35]).

[51] V dalším řízení tudíž stěžovatelka v souladu se závazným právním názorem krajského soudu (který se shoduje s tím uvedeným již ve zrušujícím rozsudku) provede další dokazování. Pokusí se obstarat další podklady, které by ve spojení s těmi, jimiž již disponuje (resp. které předložila žalobkyně v řízení před soudem jako důkazy, které krajský soud provedl - viz § 78 odst. 6 s. ř. s.), umožnily doplnit skutkový stav věci a mohly být podkladem pro určení vyměřovacích základů žalobkyně v rozhodném období. Provede též výsledky navrhovaných svědků (případě i dalších svědků, pokud vyjde taková potřeba z doplněného dokazování najevo) ke zjištění dalších skutečností, které by mohly pomoci stanovit vyměřovací základy žalobkyně, resp. též napovědět, kde lze obstarat evidenční listy žalobkyně či podklady pro jejich rekonstrukci (např. mzdové listy). Teprve nepovede-li ani toto doplněné dokazování k určení alespoň minimální výše vyměřovacích základů žalobkyně za rozhodné období, přistoupí stěžovatelka k aplikaci § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění.

[52] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšná, nemá tedy právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

[53] Žalobkyni jako v řízení o kasační stížnosti úspěšnému účastníkovi náleží náhrada nákladů řízení ve výši 1.573 Kč. Tyto náklady sestávají z odměny za zastoupení advokátem za jeden úkon právní služby ve výši 1.000 Kč [§ 9 odst. 2, ve spojení s § 7 bodem 3. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování

pokračování

právních služeb (advokátní tarif)] za vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. S tím souvisí též náhrada hotových výdajů za tento úkon v souladu s § 13 odst. 4 advokátního tarifu v rozsahu 300 Kč, celkem tedy 1.300 Kč. S ohledem na skutečnost, že zástupce žalobkyně doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o částku této daně ve výši 273 Kč (21 % z částky 1.300 Kč). Náklady řízení je žalovaná povinna žalobkyni k rukám jejího zástupce uhradit v přiměřené lhůtě do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu